

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikuš).

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročninam in, serati naprej. Vsi rokopisi pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravištvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petil-vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vln.

Štev. 21.

V Celovcu, v soboto, dne 15. oktobra 1910.

Leto III.

Slovenskim staršem!

Bliža se dan, ko bodo zbrali vaši nasprotniki vse svoje moči ter stopili pred vas, da prestejejo vaše vrste, da premerije vaše sile. Prisli bodo s sladkimi besedami in prijaznimi obrazi, poprijeli bodo po vseh mogočih sredstvih, lahko sečemo, po nepoštenih sredstvih, da podaje o vašem številu slike, ki bo uničujoča za koroške Slovence. Tako smemo soditi po preteklosti!

Le enkrat se šteje ljudstvo v desetih letih, v enem dnevu se napiše sodba — mogoča obsodba koroškim Slovincem! Letos vas je obdarila usoda s tistim dnevom, zadnji bo v letu, 31. grudni — črna dan, ki vam glasno kliče: vzdramite se, vstanite!

Vzdrami se, slovenski oče, hranitelj in branitelj svoje družine: svoje žene, svojih otrok! Vstani, že dolgo zaničevani sin poštene slovenske matere, stopi pred one, ki te vprašajo, kaj si, in neustrašeno jim povej v obraz, da si slovenski delavec, da si slovenski kmet, da si Slovenec! Ne pusti omadeževati svojega poštenega imena, ne daj si uničiti čutil, ki ti jih je vdahnila tvoja slovenska mati, ki je toliko in toliko noči prebdela ob tvoji zibelki ter tečila grenke solze nad temno tvojo bodočnostjo! Ne daj se preslepiti, ostani kakor trdna skala, tvoj slovenski značaj je neizbrisljiv! Ti si oče svoje družine, za katero moraš skrbeti noč in dan, nihče ti ne pomaga, skrbeti moraš sam in odločevati za bodočnost — odloči tudi zdaj: da je in ostane tvoja družina slovenska. Ne daj blatiti svojega slovenskega imena, ne pusti, da se tvoja deca ubija in zaničuje v nemških šolah — povej, da hočeš kot Slovenec imeti vzgojeno slovensko dečo, da hočeš videti svoje otroke v slovenski šoli!

Ja ti, slovenska mati, ki vzgajaš svoje otroke z ljubeznijo do sebe in do domovine, ki hočeš ohraniti svoje dečo sebi in slovenski grudi, ne ra-

taji v usodepolnem trenutku, da čutiš slovensko, da si neomahljiva Slovenka! Povej, da so tvoji otroci slovenski, da si jih vzgojila ti, da si skrbela ti za nje, da hočeš odločevati o njih sama!

Slovenski oče! Slovenska mati! Na vaju se ozira vsa Slovenija, od vaju pričakuje čast in zmago! Ostanita trdna tudi zadnji dan v letu!

Branibor.

Brez hrupa se je ustanovilo v Ljubljani važno društvo, ki ga Slovenci že dolgo potrebujejo in pričakujejo; društvo, ki bode morda čez 25 let prav tako ponosno zrla na minolo delavnost — «Branibor», organizacija gospodarske obrambe. Društvo je pričelo z delovanjem že tekoče poletje in sicer pred vsem s propagando za svojo idejo.

Dalekosežna je ideja, ki je jedro «Branibora»: gospodarska osamosvojitve Slovenstva, pomoč in podpora vsem onim, ki stremijo za tem svetlim smotrom.

Ne govorimo pa o resni gospodarski stvari preidealno in premečeno. Govorimo povsem konkretno, kako bi mogla nova organizacija delovati uspešno! Uprav za Trst in ostalo Primorje zna «Branibor» postati na gospodarskem polju, kar mu je bila in je na prosvetnem polju «Družba sv. Cirila in Metoda».

«Branibor» hoče na gospodarskem polju organizirati. Slovenci so posebno v Primorju večji del narod malih eksistenc: kmetje, obrtniki in trgovci. Njih mala trgovina in obrt sta jako močni.

Kmet je moč naroda! A nekako živo srebro med kmeti in prav tako med meščanstvom sta mali obrtnik in trgovec. Veliki trgovec in industrijalec stojita vse previsoko nad ljudstvom. Čegav je krščansko-socialni Dunaj? Na koga je sezidal Lueger kolosalno zgradbo svoje stranke? Na čegavih ramah stoje ministri in tajni svetniki te stranke, ki je odločevala in kljub razporom ima

še danes v roki odločitev nemške usode v Avstriji? Ta trdni temelj je antisemitski stranki dunajski mali mož: kramarček in prodajalka, čevljarček, hišnik, pek, izkuhar in izvošček ter z njimi vsi mali obrtniki in trgovci; to je tista trdna opera, na kateri je izrastla ta stranka, ki si je mahoma osvojila Dunaj. Ta «mali mož» je po svoji organizaciji lahko pravi nositelj moči v vsakem vele-mestu.

Položaj v Trstu nas spominja z ozirom na vsa ta dejstva v precejšnji meri na rešitev vprašanja: Kje je ključ našega napredka? Ali ne bi bilo v Trstu mogoče priklopiti narodnemu telesu mečan srednji stan teh «malih ljudi»? Že danes jih je obilo, med njimi tudi mnogo zavednih, ali organizovana vsa ta mogočna masa še ni. Brez organizacije, ki nudi članom res kaj stvarnega, pa nima ta naš človek nobene veljave. Da izvede tako organizacijo do zadnje stroke z nasvetem, naslovitvijo tajništva in podporo, to bode ena prvih nalog «Branibora».

Obilo je našega trgovstva, gostilničarjev itd. Čuje se, da se že pripravlja organizacija čevljarjev, gostilničarji se združujejo, pa tudi da se našega malega trgovca osvobodi tujega velekapitala, bode nujne potrebno. Tudi to je možno le, če se ustvarja primerna organizacija trgovcev.

Kakor je «Družbi sv. Cirila in Metoda» glavno in najbolj hvaležno torišče Trst, tako bode tudi z «Braniborom». Pa ne le organiziral, tudi na drugih poljih dejansko podpiral bode «Branibor».

Tolstovrška slatina.

Četrte ure od Guštanja na Koroškem je pod Tolstina vrhom vrelec kisle vode ali slatine. Znan je kot izborna zdravilna voda že od nekdanj in ljudje si pripovedujejo njem razne pravljice o «božjih deklicah» (vilah), ki so tukaj zajemale vode in sirom sveta zdravili ljudi z njo; o neki veliki kači, ki je bila baje kraljica kač, ki je ležala zvita

PODLISTEK.

Pastir Jakob.

Spisal Josip Premk.

— Od božiča do pepelnice sem služil pri Markarju, bog mu grehe odpusti, skop človek je: samo dva tolarja mi je dal. Od pepelnice naprej pri Slaparju — no, sedaj bo že jesen, nekaj sem že prislužil. Koliko bi bilo?

Tako je modroval in prešteval na svoje prste premožen pastir Jakob vrh hriba in gledal žalestno v dolino...

«Bog se usmili, revež sem bil, sem in bom! Ampak ženil bi se menda vseeno lahko, saj petnajst tolarjev bo — ako ne več! Lepo bi bilo, ako bi se ženil. Tisto Poklukarjevo Nežiko bi — je mrmral Jakob sam zase. «Župnik menda ne bo branil, župan tudi ne, staršev nimam in Nežika je dekletce, da bi je bil človek do smrti vesel. Rekel ji bom, naj bo, kar hoče. Lepo življenje bi imela: jaz bi pasel pri enem gospodarju, ona pa pri drugem in na pašniku bi nama, menda ne bilo dolg čas. — Ti, Nežika — bi dejal, — tako si čedna, kakor županova ovčka in bolj rad te imam, ko vse tele kravice. Hej! Pa bi se Nežika nasmejala glasno in veselo, takrat pa bi jo vščipnil v lice in bi bil kar sam s seboj zadovoljen. Ej, lepo bi bilo in mora se zgoditi.»

Tako je sklenil pastir Jakob vrh hriba, da se bo oženil s Podlukarjevo Nežiko, hčerko siro-

mašnega kajzarja, ampak skoro najlepšo deklico v vasi. In poleg tega sklepa je čutil v sebi celo sladko zavest, da ga Nežika ne bo odklonila, saj, kakor si je sam priznal, ni bil ravno napačen fant, — kaj tisto, da je z levo nogo nekoliko šepal, z desnim očesom venomer mežikal, nekoliko slabo slisal — to so neznatne stvari, drugače pa je bil pastir Jakob čisto fant od fare, zakaj bi se torej ne ženil. Še v svetih sedmerih zakonih je nasvetovana ženitev in gospod je tudi govoril o drevesu, ki naj se poseka, ako ne rodi... Torej po božjih zakonih je dovoljeno, po človeških pa tudi ni prepovedano, saj žena, ako je človek ima, ni ravno taka nadloga; kaj tisto, če malo klepeče in ropoče, saj Jakob je bil itak precej gluh in prav gotovo ne bo slisal svoje Nežike, pa če bi se tako ropotala in bevskala.

Tako je torej zmodroval pastir Jakob, ki ni imel mnoge čez štirideset let in ko je gnil zvečer domov muhaste kravice, je bilo tako nekako mehko pri srcu, kot na veliko nedeljo zjutraj, ko je zajemal iz sklede kašnato «alelujo». In nehote ga je obšla sladka zavest, kako bi se čudili po vsej fari, ko bi jo on — pastir Jakob, iz katerega je hotel že vsak smrkavec norce briti — mahal neke nedelje praznično oblečen z Nežiko proti cerkvi k poroki. Spredej bi šel Pirhov Nace in igral na harmoniko, zadaj bi šli pa svatje, vsi praznično oblečeni, in župan, sam župan bi moral biti za starejšino, nihče drugi kakor on, ki ima precej pod palcem in kakor pravijo nekateri celo pod zemljo zakopane cekine. Tako bi bilo, ako se ne

vse lepše; potem pa ženitovanje: pogače in vino, meso in — potice — joj!

Pastir Jakob se je obližnil okoli ustnic in zapazil, da je že čisto pred vasjo. Tako se je zamislil v rumene pogače, da ni vedel, kdaj je dospel.

Pogledal je tja čez vas proti Poklukarjevi hiši, ki je stala na koncu vasi.

Iz dimnika se je kadilo pod večerno nebo in na pragu je stala Nežika, rožasto ruto je imela na glavi in ves obraz ji je žarel v žarkih tonečega solnca. Jokelj je je gledal iz daljave kakor svetnico in je bil prepričan, da se smehlja njemu... In takrat ga je obšla izkušnja, sam satan mu je moral udahniti: pomislil je bogaboječji Jakob, ki je spoštoval boga in vse svetnike, kar jih je v pratiki, razen tistih dveh psov, ki prorokujete hude dneve, — ta Jakob je pomislil, kako bi bilo, ko bo pripeljal Nežiko kot ženko v svojo kamrico. — Nasmehnil bi se ji ponižno in udano, kakor župniku, kadar mu da odvezo za vse grehe, pristopil bi k njej in ji položil prav nalahno reko — na koleno.

«Glej, Nežika,» bi dejal in prav nič bi ne jecjal, — «glej, moja zlata piška, gospod fajmošter so naju zvezali pred bogom in pred ljudmi — kaj bi odlašala. Glej, otroke bova redila, bo že bog skrbel zanje, ako midva ne bova mogla, ampak braniti se jih ne smeš — to bi bilo zoper boga in zoper cesarja, oba rabita ljudi — prvi za milodare, drugi za vojake. In čedne otroke morava meti, ne šepave in gluhe, kakor sem-jaz, ampak lepe, kakor si ti, ki imaš tako mehko in belo ko-

ob vrelec ter je le dobrim ljudem puščala zajemati vode, a če je prišel k vrelcu hudoben človek je kača zažvižgala, da se je čulo skozi skale in čez breg in takoj je prilezlo vse polno kač, ki so bramili vrelca, da se mu ni mogel hudoben človek niti približati. In se več drugih sličnih pravljic je znanih o vrelcu Tolstovrške slatine. Te pravljice javno izpričujejo, da so ljudje že od nekdanj visoko čislali Tolstovrško slatino radi njene izborne zdravilne moči.

Vrelec daje le malo vode — na minuto le po 2 do 3 litre — a voda je oglečeve kisline pelna alkalično-muriatna slatina, t. j. vsebuje zelo mnogo zdravilnih rudninskih snovi in je mnoge boljše, kakor pa slatine iz vrelcev, ki dajejo sicer mnogo vode, a so slabe, rudninskih snovi prazne kisle vode. Že dalj časa se prodajajo pod naslovom «narayna slatina» kisle vode, katerim se pa umetno-podobno kakor pri izdelovanju sodavice — prida ogljikova kislina. Kaj pomaga, če kislina voda, ko jo vliješ v kozarec samo ali k vinu močno zasumi, t. j. umetnim potom primešana ogljikova kislina izpuhti, ko pa ostane potem le slaba, rudninskih snovi prazna voda. Tolstovrška slatina pa izvira neposredno iz skale in se steklenice polniše kar iz skalnega vrelca. Vsakdo se lahko na mestu studenca prepriča, da se Tolstovrška slatina na nikak umetna način ne izdeluje, temveč da je čist skalni vrelec in zasluži Tolstovrška slatina kot resnično naravna kislina voda prednost pred vsemi drugimi kislimi vodami, kojih mnoge so umetnim potom napravljene, ki sicer močno sumijo (musirajo), a so le slabe, rudninskih snovi prazne vode.

G. prof. Mittereger je konstatiral v 1000 delih Tolstovrške slatine sledeče:

kalijev sulfat	4.30 mgr.
kalijev klorid	67.10 »
natrijev klorid	432.— »
natrijev karbonat	759.— »
magnezijev karbonat	98.70 »
kalcinirani karbonat	237.50 »
železni karbonat	0.37 »
glin	7.75 »
kremenceva kislina	0.9 »

vsota stalnih sestavin	1651.72 mgr.
prosta ogljikova kislina	1785.32 »
volumni odstotki	90.6%
temperatura vrelca	10° C

Tolstovrška slatina vsebuje torej kot glavne sestavine: natriumklorid, natron, magnezijo in apno v sestavinah z ogljikove kisline.

Tolstovrška slatina je uvedena dosedaj v Dunajskem Novem Mestu, Celovcu, Beljaku, Zgornjem Štajerskem. Radi njene izborne zdravilne moči jo rabijo tudi po bolnišnicah in klinikah (v Beljaku in drugod). Odlikovana je bila Tolstovrška slatina na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na zdravstveni razstavi na Dunaju leta 1899. Imenitni zdravniški strokovnjaki so izrekli laskava priznanja, da ima Tolstovrška slatina izborna zdravilna moč, ker vse-

leno — kakor županova skuta. O ti prešmentana moja Nežika!

In potem bi ji dal desnico okrog vratu in bi jo cmoknil, da bi počilo, kot da je udaril kdo s plohom po mlaki.

Med takim premišljanjem je prišel Jakob do doma, kjer je napojil in zaprl živino v hlev, sana pa legel za hišo v travo in čakal, da pride fantovski čas . . .

Naposled so luči po vasi pogasile.

Takrat se je dvignil Jakob izza hiše in se napotil počasi proti Poklukarjevim. Ampak ni se malo začudil, ko je došel do hiše svoje obožavane in ljubljene Nežike: koncema hiše je bila prilonjena k Nežikinemu, podstrešnemu oknu — lestva. Bistroumni Jakob pa si je seveda to razlagal sebi v dobro, češ, morda je pristavila Nežika lestvo nalašč zanj. Počasi je šepal od klina do klina in ko je prišel do vrha, je zapazil, da je v kamrici luč samo privita in na oknu neka zavesa. Priklonil se je in pogledal skozi špranjo, ampak — kar je videl takrat v kamrici na — postelji . . ., se v spodobni povesti povedati ne sme. Bulil je v grozodejstvo . . . z divjimi očmi, naenkrat se je pod njima nekaj zagugalo in z glasnim truščom je telebnil Jakob na tla: nekdo, ki je stal na straži za prijatelja, mu je prikrajšal pot iz višev . . .

Drugi dan je stokal doma na slami, črne bule je imel po obrazu, no, zvedel ni nihče zakaj, samo pastir Jakob, ki ni nikoli več mislil na zenitev — je vedel za greh . . ., ki se dogaja med mladimi ljudmi tudi v najbolj — rovtarski vasi.

buje velike množine zdravilnih rudninskih snovi. Izmed mnogih priznanj navedemo le eno:

Cesarski svetnik medic. dr. Franc Wikulil, ki je Tolstovrško slatino leta in leta preizkušaval, piše o njej sledeče:

«Učinek: Tolstovrška slatina pospešuje prebavljanje, tek, odvajanje vode in blata in ojačuje vdihavanje in izdihavanje ter se naj uporablja a) kot namizna pijača in b) kot zdravilo.

a) Kot namizna pijača:

Prijetni kisle-rezki okus, hladna svežost in čistost studenca, biserno čista ogljikova kislina omogočuje Tolstovrško slatino kot okusno namizno pijačo. Trajajoče osvežujoče vplivanje je pa ležeče tudi na tem, da se ogljikova kislina daljčasno razvija in tako zabranjuje pri daljšem ohranjenju, kakor tudi pri večkratnem porabljenju, ko je steklenica odprta, takozvano prestanost in neprijeten okus. Posebno porabljiva je pa Tolstovrška slatina za primes vinu, ker dobi vino vsled velike vsebine natrene, ki se zveže z vinsko kislino, posebno dober in prijeten okus in tudi ne po barva vina tako kakor druge slatine. Vsled tega se komaj dobi slatina, ki bi bila tako izvrstna namizna pijača, kot je tolstovrška.

Za daljšo uporabo se Tolstovrška slatina priporoča posebno v sledečih slučajih:

1. Kjer imajo slabo pitno vodo.
2. Pri različnih epidemijah kakor n. pr. pri vročinskih in pa pri kolerskih.
3. Pri mrzličnih boleznih, kjer se žeja povisa, in ker je rezki okus Tolstovrške slatine bolj razsvežljiv kot tudi dobra pitna voda.
4. Kot pijača pri opulentnih kosilih za vse, ki so navajeni na različne praške za prebavljanje, ker je učinek Tolstovrške slatine ugodnejši kot vseh teh praškov.
5. Med okrevanjem po raznih boleznih.
6. Za napravo limonade in za mešanje drugih sadnih sokov.

b) Uporaba Tolstovrške slatine kot zdravilo.

1. Učinek Tolstovrške slatine obstoji največ v tem, ker vsebuje veliko množino proste in napolvezane egljikove kisline, natrijevega karbonata in natrijevega klorida in v mali množini tudi kalijevega sulfata. Ta učinek se pokaže v prvi vrsti pri sluznicah v požiralniku, grlu in plučni mreži v tem, ko katere teh sluznic zelo olajša na ta način, da odstrani neprijetno suhobo v požiralu in da se razpuste sluze ter se omogočuje lahko izmetavanje. To pa velja posebno tudi začasni požiralni katar strastnih kadilcev, vsled česar se jim ne more Tolstovrško slatine nikdar dovolj priporočati.

2. Učinek na prebavljanju: Želodčni krči se po prosti ogljikovi kislini Tolstovrške slatine pomirijo, nepotrebne kisline v želodcu se neutralizirajo, s čemur se odpravi zgago, dispepsije, želodčni in črevesni katarji in uredi odvajanje.

3. Učinek na vodoovajanje: Protin in kamenotvarjenje se vsled pomnoženega odvajanja vode odstrani.

4. Pa tudi mnoge akutne mrzlične (vročinske) bolezni kot: legar, davica, škrlatica, ošpice i. t. d. se po rabi Tolstovrške slatine ozdravijo, kajti v njej se nahajajoče ogljikove kisle alkalije vplivajo ugodno na sluznice pri dihanju in prebavljanju.

Taka je sodba zdravniškega strokovnjaka cesarskega svetnika medic. dr. Fran Wikulilla o Tolstovrški slatini. Dr. Wikulill pa je — kakor že rečeno — Tolstovrško slatino leta in leta preizkušaval ter njegova sodba ni prenačlena, temveč izvira iz večletnih izkušenj in temeljitih študij. Lahko bi navedli še obilo priznanj, ki jih je dobila Tolstovrška slatina, a vsled picle odmerjenega prostora, naj zadostuje za sedaj le to. Opozarjamo pa na prospekt, ki se dobi pri eskrbništvu Tolstovrške slatine.

Ja ta izborna namizna in zdravilna kislina voda je prešla v slovenske roke. Narodna dolžnost Slovencev je, da podpirajo to odslej slovensko podjetje. Zahtevajte torej povsod le Tolstovrško slatino, ki je edina slovenska kislina voda, ki pa glede kakovosti prekaša navadne kisle vode, kojim je dostikrat umetno pridana ogljikova kislina, da močno sume (musirajo), a so v resnici le slabe, mineralnih snovi prazne vode, medtem ko je Tolstovrška slatina resnično naravna kislina voda, ki vsebuje zelo mnogo zdravilnih, osvežujočih in okrepujočih rudninskih snovi.

Opozarjamo na inserat v današnji številki.

Dopisi.

Borovlje. (Nemška kultura in posledice). Pregovor pravi, da hodi vrč tako dolgo k studencu, da se razbije. Kakor vselej, kadar je bila kaka slovenska prireditel in so se razobesili

slovenski lepaki, tako so tudi sedaj nemčursko druhal grozno bodli v oči. Nekateri so izginili takoj, ko so se prilepili, drugi pa malo pozneje. A pretekli petek zvečer pa se je vjela ptica. Komaj so se prilepili plakati za sokolsko tombolo, že so izginili. Pametni sokoli se nato druge prilepili in se skrili malo proč, nato pridejo tri nemški turnarji, ali boljše rečeno nemčurski, in največji izmed njih, ki bi imel biti najpametnejši, je bil to pot največji osel. Takoj je pokazal, kako se mora delati s slovenskimi plakati; z grozno jezo ga je potegnil raz zid, v tem hipu pa je bil tudi že vjet, in šatura je pokazala, da je dotični kultur-nosec najmlajši «bužijov» sin. Nahuškali so te turnarji, posledice pa bodeš nosil sam. Tombola pa je vkljub temu bila tako dobro obiskana, da je bilo zunaj velike dyorane na Trati ravno toliko ljudi kakor znotraj.

Borovlje. Trepotec je zopet avanziral, in sicer čisto na psa. Sedaj bode postal vice-direktor Šimena. Ne vemo, zakaj ne protestira, ko ima vendar tako veselje s protestiranjem. Hajl dem deutschen Mann!

Borovlje. Strokovna šola pod vodstvom znane Voglina na smrt obsojena. — Vsem bode znano, da je bila letos na Dunaju mednarodna lovska razstava. Seveda so imeli na tej razstavi tudi borovski puškarji svoje izdelke razstavljeni, in med drugimi v prvi vrsti tudi strokovna šola, koji sedanjji vodja je strašno razupiti Vogl. Da je pričakovati za strokovno šolo zlato medaljo, zase pa zlati zaslužni križec, tega nam ni treba posebej povedati. Ampak Janez pravi, da je dvojni račun. To je občutil tudi «tičsk». Strokovna šola, edina puškarja v celi Avstriji, je popolnoma pogorela, se pravi, propadla. Obsodili so jo veliki močje, ne po izdelkih, ampak po dejanjih in po slabem glasu, ki ga uživa ta šola med ljudstvom. V soli nimajo več učitelji toliko skrbi za napredek in pouk, kakor za nemčursko politiko, za buče in menda tobak. Namesto da bi imeli učitelji skrb, da se učenci kaj naučijo, hujskajo drugega proti drugemu, jim dovoljujejo, da hodijo ponoči po gostilnah, se upijamijo in diyjajo ponoči po Borovljah kakor zverine. Vodja te ponosne šole pa je Vogl, to je tisti Vogl, ki bi imel pred dvema letoma na Dobravi reči, da mi (Nemci) ne bodemo prej mirovali, predno ne zapodimo zadnjega bindišarja čez Karavanke. Ta človeček pa hoče potem imeti še zlati zaslužni križec!

Borovlje. (Slovenski lepaki.) Kako žalostna usoda zadene slovenski lepak, ki je namenjen za naš trg, je znano vsem Borovčičem. Ko ga roka Sokola nalepi na zid, je s tem že podpisana njegova obsodba — ker kmalu nato pridejo mladi nemčurčki, ga strgajo raz zid in poteptajo. Med temi mladimi «Plakatenreisarji» pa se nadvse odlikuje nek poročnik, oziroma brat nekdanjega poročnika, ki misli, da si s tem, ako trga slovenske lepake raz zid, dobi nazaj zvezdo, katero je pred kratkim izgubil njegov brat pri «žonirjih», ker je bil preveč priden . . . No pa, Foltej, saj je bodeš dobil, pa ne pri žonirjih, ampak v «Ricethofu», pa še za gvišno! Ako puste Slovenci nemške lepake, da služijo svojim namenom, se zahteva to tudi od Nemcev. Bužijevemu «Plakatenreisarju» pa se bode treba zaradi tega zagovarjati pred sodnijo.

Beljak. (Ogenj.) V Šmartinu pri Beljaku je pogorelo posestvo Wrana. Zgoraj je tudi hlapec Pruc. Truplo se je rešilo in pokopalo na pokopališču v Šmartinu. Ko so pa v petek odstranjevali s pogorišča preostanke požara, so našli mrliske ostanke še drugega človeka. Morda je to provzročitelj požara, ki se ga doslej še ni izsledilo.

Velikovec. (Zažig.) V Sv. Marjeti je nastal dne 5. oktobra popolna na podstrešju Ivana Kotonika, po domače Figeja, ogenj, ki se je pa kmalu udusil. Naslednje jutro ob 7. uri pa je nastal pri istem posestniku zopet ogenj v hlevu, ki je bil zelo nevaren, ker je bilo celo gospodarske poslopje nabasano polno deželnih pridelkov. Sosednja gasilna društva iz Št. Jurja in Velikovca so bila takoj na licu mesta. Skoda je precej velika in nekoliko krita po zavarovalnici. Zaprli so nekega 17 letnega fanta, ki je osumljen, da je nalašč zažgal.

Borovnica. (Pod Obirjem.) Po domače Rogarju je ukradel tat že tri panje čelal. Upajmo, da ga kmalu zasači roka pravice.

Apače. Tri nesreče naenkrat so obiskale našo vas. Ko je obiral sadje, je padel z drevesa vrli mladenič, po domače Butejev sin. — Po domače Požarniku postal je konj tako kruljev, da ni bil več za rabo. — Gostilničarju Božiču, katerega obišče tudi nesreča za nesrečo, pa je zbolela edina krava, ki je imela teleta, tako, da ni bilo več pomoči.

Narodne zadeve.

Na «Mirovo» adreso! Zelo smo hvaležni «Miru» za zabavo, katero nam je napravil s tem, da je v zadnji številki prinesel in si razlagal po svoje naš dopis iz Rikarje vasi, katerega smo prinesli v naši 17. številki (!). Vsak lajik lahko uvidi iz dopisa satiro. — Ali «Mirov» urednik ne ve, s kakimi argumenti so delali nasprotniki ob deželnozborskih volitvah za Metnica po Junski dolini, posebno okoli Doberle vasi, Žitare vasi, Tinj, Kamna, Št. Vida, Galicije? Če ne ve, pa naj bi

vsaj prej povprašal, predno si je zadal tako bla-
mažo, saj se vendar večkrat hvali, kako ima raz-
peljano svojo mrežo povsod okoli. To je res lepa!
«Korošcu» pravijo «Mirovci» kranjski list in hočejo
imeti «Mir» pa vsej sili za «edino glasilo koro-
ških Slovencev», zraven pa niso poučeni niti o
dogodkih po naših občinah in o dogodkih pri vo-
litvah! Pa, kakor rečeno, če bi pameten človek
tudi ne bil informiran, bi se vsaj izkušal informirati,
preden bi pisal take budalosti. To ni več prismo-
jenost, to je že kaj drugega: polom pri krš-
čansko-socialni kasi ni pustil posledic
samo pri našem škofu, ampak tudi v «Mi-
rovem» uredništvu.

Iz deželnega zbora. V seji dne 12. oktobra
je poslanec Grafenauer utemeljeval samostojni
predlog, da naj se napravi za prebivalce kraja
Korito pri Železni kaplji vozno pot z Obirskega.
Deželnemu odboru naj se naroči, da se obrne v
svrhu poizvedbe sedanjega stanja te zadeve na c.
kr. vlado, da sodeluje tudi sam pri tej zadevi ter
poroča ali stavi samostalen predlog v prihodnjem
za sedanj. Poslanec Grafenauer je ta svoj predlog
vsestransko utemeljeval, posebno v ožgled priznanih
in izvrstnih jezerskih ovac, ki se pa ne morejo
izvažati, ker ni potov in cest.

Koroški Nemci in slovenski jezik. Koroški
Nemci, ki so dolgo tajili eksistenco slovenskega
naroda na Koroškem, se vendar začeli tudi uvide-
vati pomen in važnost slovenskega življa na Ko-
roškem. Predvsem je strah, ki je koroške Nemce
dovedel do tega spoznanja. Izšli so zdaj neko
posebno sredstvo, s pomočjo katerega hočejo one-
mogočiti ali pa vsaj omejiti osamosvojitve sloven-
skega naroda na Koroškem. Kakor smo že poro-
čali, je nemški poslanec Burger predlagal v koro-
škem deželnem zboru, naj se dovoli letna podpora
2000 kron za tiste nemške dijake, ki se hočejo
posvetiti študiju slovenskega jezika na kakem vse-
učilišču in ki se zavežejo po končanih študijah
kot učitelji slovenskega jezika delovati na Koro-
škem. Ta predlog je bil pred časom odkazan
f nancnemu odseku, v seji 6. oktobra je bil pa
sprejet tudi v plenumu. Glavni namen teh nem-
ških učiteljev slovenščine je prozoren — germani-
zacija slovenskega življa na Koroškem. Nemci so
pač izprevideli, da se dosedanja sredstva pač pre-
slaba. In navzlic temu koroški slovenski klerikalci
še zdaj niso prišli do spoznanja ter se še vedno
vežejo z bankrotno nemš o klerikalno stranko.
Kam nas ta nesreča in pogubonosna politika ko-
roških slovenskih klerikalcev povede, je vsak dan
bolj jasno.

„Telesni naš postanek, razvoj in konec“.
Spisal Mirko Černič, medicinec. Poljudna znan-
stvena razprava s slikami. Cena 1 60 K, po pošti
1 80 K. — Naroča se pri pisatelju (Hrušica na
Gorenjskem) proti naprej poslani naročnini, dobiva
se pa tudi po vseh knjigarnah. Pisatelj je izdal
svoja predavanja, ki jih je imel letos o božiču v
tržaškem «Narodnem domu» in o veliki noči v
ljubljski «Akademiji». Snov pojasnjuje 34 slik.
Ker je to dosedaj edina knjiga te vrste na Slo-
venskem, bo gotovo našla obilo čitateljev.

Svetovna politika.

Revolucija na Portugalskem.

Kakor je našim čitateljem znano, je bil leta
1908 ustreljen v Lisabonu, glavnem mestu Portu-
galske, kralj don Carlos in njegov najstarejši sin.
Ta čin se je pripisoval republikanskemu gibanju
in je imel vzrok v neskončni potratnosti kralja in
njegove redbine ter v popolnoma klerikalni in re-
akcionarni vladi. Takrat se revolucionarjem ni po-
srečil načrt, proglasiti republiko. Carlosu je sledil
njegov sin Manuel, ki se je istotako udal potrat-
nemu življenju in celo kraljica-vdova je kar javno
imela ljubavna razmerja z mladimi gospodiči iz
Pariza. Vendar ni skoro nihče slutil, da je revol-
ucija že tako dozorela. Dne 3. oktobra pa je iz-
bruhnila z vso silo. Izbruh je presenetil celo vodje
republikanskega gibanja. Kralju verno vojaštvo,
zlasti pa municipalna garda, sta se držala skozi celih
30 ur z veliko bravuro, toda zaman, ker so bili
mnogi oficirji na skrivnem v stiku z republikanci
in revolucionarji. Vlada je bila popolnoma kon-
sternirana vsled izbruha revolucije. Zvečer 3. okto-
bra se je še posrečilo posamezne izgrede potlačiti.
Revolucionarji so se nato podali v artilerijsko vo-
jašnico, kjer so se artileristi uprli, svoje oficirje
zaprli in začeli razdeljevati med revolucionarje
puške in patrone. Med tem časom se je vršil v
kraljevi palači na čast brazilskemu predsedniku
banquet, kar se naenkrat začuje na ulici streljanje;
Oficirji mornarice so sli na suho ter prevzeli vod-

stvo ustašev in njih čet. Boj je trajal pozno v
noč. Ko je napočil dan, so sli revolucionarji proti
kraljevi palači Necesidades, kjer jih je sprejelo
kralju verno vojaštvo s salvami. Toda ko je solnce
izšlo, je mornarica na morju pred lisabonskim pri-
staniščem potegnila republikanske zastave, oddala
strele iz topov in začela bombardirati z bombami
in granatami kraljevo palačo. Takoj drugi strel je
zadel na palači kraljevo standarto ter jo zbil na
tla. Kralj Manuel je spčetka z veliko notranjo
marnostjo gledal vse to in je pri tem kadil celo
cigarete, toda končno je zapustil palačo in ušel.
Kraljev beg je bil tembolj poniževalen, ker mu
je bil poprej izročen ultimatum republikancev, od-
nosno revolucionarnega komiteja, v katerem se
ga pozivlje, da se mora najkasneje do 4. popoldne
odpovedati prestolu in vladi. Nato so začele bojne
ladje streljati tudi na ostala javna, poleg kraljeve
palače se nahajajoča poslopja, in sicer na poslopje
vojnega in mornariškega ministrstva. Med tem
časom je dobilo kralju verno vojaštvo topove, jih
postavilo na trg Don Pietro ter začelo streljati na
revolucionarce, toda iz ladij so tedaj začeli stre-
ljati na trdnjavo San Jerge, in čeravno trdnjavica
ni bila posebno poškodovana, je vendar kralju
spustila državno zastavo ter jo nadomestila z re-
publikansko. Med tem se je nadaljeval boj na
ulicah, in je v ta boj posegle tudi topničarstvo s
topovi. Kralju zvesto vojaštvo se je pa bojevalo
zaman. Čelo noč so grmeli topovi na ulici. Med-
tem je ušel kralj Manuel na ladiji «Ameliji» in se
podal v London. V Lisabonu pa se je sestavila že
nova republikanska vlada, ki je že tudi uradoma
naznanila svoj nastop evropskim velevladim, ki
se bržčas tudi ne bodo ustavljale, pripoznati re-
publike. Prevzela je takoj ureditev razmer. Med
drugim je prepovedala duhovnikom nositi na ulici
duhovniško obleko ter je s posebnim dekretom
razpustila tudi vse duhovniške kongregacije na
Portugalskem in zaukazala njenim članom, da imajo
v 24. urah zapustiti deželo.

Strah in trepet pa pretresa sedaj klerikalne
kroge v Spaniji in Romu, kajti skoro gotovo je,
da bo imel ta dogodek tudi posledice na Španskem.

Državni zbor bo najbrž sklican 4. ali 5. no-
vembra.

Ministrske konference. Dne 7. t. m. so bile
pri ministrskem predsedniku Bienertu konference.
Udeležili so se jih ogrski min. predsednik Khuen-
Hedervary, ogrski finančni minister Lukacs in
avstr. min. predsednik baron Bienert.

Skupni ministrski svet se je vršil minoli
teden. Kakor se poroča, se ministri niso mogli v
vseh vprašanih zediniti, raditega se tudi delega-
cijama ne razgrne podrobnega proračuna za leto
1911, ampak samo načrt istega. Glavne svote za-
hteva seveda zopet nenasiljivi militarizem.

Protestna manifestacija na Dunaju proti dra-
ginji mesa. Pred kratkim se je vršil manifestacijski
obhod po dunajskem Ringu. Te manifestacije se
je udeležilo nad 250.000 ljudi. Korakali so mimo
parlamenta pred rotovž. Tu so govorili razni soci-
alno-demokratski govorniki. Zahtevalo se je od-
prte meje, neomejen dovoz mesa iz Argentine,
slišale so se krepke besede proti vladi, Bienertu
in trg. min. Weisskirchnerju. Nosili so v izprevidu
po Ringu razne rapise, v katerih se je izražal srd
proti močnim agrarcem, katerim je vse le lastni
žep. Demonstracija je končala povsem mirno.
Opažati je bilo tudi veliko udeležbo žensk iz vseh
slojev.

Klerikalne demonstracije so bile v nedeljo
po Spaniji proti Canalejasovi vladi. V San Seba-
stianu je bil velik klerikalni demonstrativen shod;
udeležilo se ga je tudi 14 španskih grandov.

Nov papežev dekret. Pariški «Figaro» po-
roča: V najkrajšem času objavijo nov papežev
dekret, v katerem se župnikom zaukazuje, da mo-
rajo prepovedati cerkveni pogreb vsakomur, ki ni
storil svoje dolžnosti s tem, da je opravil izpoved
in obhajilo. Izvzeti so samo tisti, ki so na smrtni
postelji resnično obudili kes. To mora izpričati kak
duhovnik. — Če izide tak dekret ter se bodo po
njem strogo ravnali, bo po mestih malo cerkvenih
pogrebov, torej tudi manj zaslužka! Ali oziri na
zaslužek utegnejo ubiti ozire na papežev dekret.
Papež je daleč, zaslužek pa blizu!

Raznoterosti.

Skandal v samostanu Čenstohov na Rusko-
Poljskem. Zaprli so meniha Damaza Mačoha,
ki je osumljen, da je oropal čenstohovsko cerkev
in da je umoril svojega brata. Dosedanja preiskava
je dognala velike skandale. Menihi so pri po-
dobi Matere božje in pri drugih podobah zame-
njali prave dragocene kamene z ničvrednimi in
prodali bisere. Oba duhovnika čenstohovskega sa-
mostana Bazilij Olezinski in Izidor Starčevski sta
tudi zaprta. Meneh Mačoha je vse priznal. Ker mu
je brat očital, da ga je poročil s svojo ljubico, s
katere še vedno intimno občuje in ker mu je brat
grozil, da ga ovadi radi cerkvene tativne, ga je
Damaz udaril s sekiro po glavi v svoji celici, mu
dal odvezo in ker je žrtev še živela, jo je zadavil.
Truplo je vrgel Damaz v ribnjak blizu čenstohov-
skega samostana. Darila romarjev po 10 do 1000
rubljev so si menihi med seboj razdeljevali. Papež
je meniha brzojavno izobčil iz cerkve. Policija je

na ukaz preiskovalnega sodnika obkolila samostan,
vrši se temeljita preiskava, za katero se zanima ves
svet, ker je Čenstohov svetovnoznano Marijino
svetišče. — Dannedan prvahajjo nova razkritja o
čenstohovskih skandalih. Upravne oblasti namera-
vajo zapreti tamošnji samostan, romarska cerkev
pa pride pod jurisdikcijo posvetne duhovščine.
Zdravniška preiskava je dognala, da je menih
Mačoh venerično bolan. Njegova ljubica in sva-
kinja je v blagoslovljenem stanu. Pripeljali so je
v Čenstohov. Na poti bi jo kralju linčalo razjar-
jeno ljudstvo. Pavlanski menihi so v Čenstohovu
skandalozno živeli. Mnogi duhovniki so imeli zveze
z «damami». Pri nekem menihu se je dobilo 200
ljubavnih pisem. Mnogi menihi so si privoščili
ekvipaže in konje. Neki menih je dal svoji ljubici
60.000 rubljev za doto. Zaprli menih Mačoh ima
v Krakovu dva nezakonska otroka. Alimentacije so
seveda plačevali romarji. V vasi Proszovicze blizu
Čenstohova so dobili dragocenosti Matere božje
zakopane. Mnoge biserev manjka. Najdene stvari
imajo pa kljub temu še velikansko vrednost
mnogih milijonov rubljev. V celici menika Mačoha
so dobili trup. Sedaj bodo odkopali pred kratkim
umrlega meniha Judla, ki je grozil, da bo vse
izdal. V Varšavi so zaprli tudi dragularja Epsteina,
ki je kupil od Mačohove ljubice najdražji briljant
iz Marijine krone. Briljant je daroval Mariji Čen-
stohovski knez Lubomirski.

Koliko prehodí človek? Neki Anglež je izra-
čunal, da prehodí človek v svojem življenju po-
vprečno 146 tisoč milj. To je toliko, kakor bi šel
človek šestkrat okoli sveta.

Koliko stopnic prehodí človek v svojem
življenju? Neki Anglež je izračunal to takole: Če
računimo, da gre človek na dan povprečno kakih
150 stopnic, tedaj prehodí v svojem življenju okoli
3 milijone stopnic. Če vzamemo, da so stopnice
visoke le po 20 cm, tako pride človek 600 tisoč
metrov visoko. To bi bilo približno toliko, kakor
če bi šel tristokrat na Peco ali na Obir.

Pod giljotino. V Remiremontu so obglavili
24-letnega Vancona, ki je bil obsojen na smrt, ker
je umoril in oropal trgovca z živino Gavoille.
Kadar se izvrši kaka smrtna obsodba v Franciji,
takrat dere ljudstvo v blizino. Tako je bilo tudi
to pot. 6 kompanij vojaštva je bilo okoli zagraje-
nega okraja, kjer so obglavili Vancona. Vancon je
bil miren, duhovnik ga je obhajal. Ali ko je prišel
blizu giljotine, se je stresel, toda prijeli so ga in
pahnili na mesto, kamor so spustili giljotino, ki
mu je odsekala glavo. Množica zunaj je kričala in
odobravala usmrčenje. Potem ko so peljali truplo
proč, je po vsej sili hotela množica k trupu; vo-
jaštvo je bilo cel boj z ljudstvom, da je moglo
končno pripeljati truplo na pokopališče.

Gospodarska vprašanja.

Kakšen mora biti čebelar?

Pri vsakem sloju opaziti je posebne duševne
kakovosti, ki so večinoma posledica poklica, more-
biti pa so bile dane že poprej in so dotičnika nag-
nile k temu ali onemu delu. Tako je tudi pri če-
belarstvu in se tukaj zahteva in pričakuje miren,
dober značaj, ki ne čuti samo sebe, ampak uva-
žuje, da je tudi najmanjše bitje na svetu božja
stvar, kakor on sam, da ima tudi najbrž ono kako,
četudi se tako neznatno nalogo v vesoljni naravi
in da zaradi tega tudi taisto lahko opravičeno za-
hteva, naj se je pusti živeti.

Od marsikoga sem že slišal, če sem ga na-
vduseval za čebelarstvo in mu slikal lepe in prijetne
strani taistega, opazko: «Čebele bi že imel zaradi
medu, če bi le tako ne pikale». Pri takih besedah
sem opustil vsake daljno prigovarjanje, ker sem
prepričan, da ta človek ne more biti nikoli dober
čebelar, zakaj isti kaže sebične lastnosti, menda
mislječ, kako dobro bi bilo zjutraj postaviti prazen
lonc pred čebeljak, zvečer pa vzeti z medom
napolnjenega. Pravi čebelar pa ne najde na tej
strani smotra, ampak njegov smoter je idealen.
Zaradi tega tudi takemu človeku, ki ima čebele le
zaradi tega, da bi mu nosile polne lonce medu,
taiste nikoli ne vspevajo, kakor bi že same vedele,
da nimajo hvaležnega gospodarja. Seveda ne smete
misliti, da je vzrok bogve kaka coprnija; nikakor
ne! Taisti tiči očividno v tem, da se moramo tudi
za čebele pobrigati, moramo takorekoč z njimi ži-
veti, jim poklajati, če so lačne, jih odeti, če jih
utegne zebsti, braniti jih pred sovražniki, sploh
moramo jih smatrati kot del tistih vsakdanjih
poslov, ki se ponavljajo kakor dan in noč in jih
ne pozabiti. Prosto ljudstvo seveda tega ne vidi;
taisto smatra nalogo pri čebelarstvu za izpolnjeno,
če roj ogrne, v jeseni pa nekatere panje požvepla;
če pa vidi, da so čebele pri kaki hiši po gospo-
darjevi smrti tudi umrle, že misli na kake nena-
ravne zakone, ne da bi uvaževalo, da se je rajni
gospodar pobrigal za živalice, novi pa nima smisla
za nje in jih zanemarja.

Za čebelarstvo ne zadostuje že, ako si napravi
kak zabož in si da podariti roj; vsak, ki hoče kaj
napraviti, mora upoštevati, da zahteva vsaka stroka
večalimanj znanja in pri čebelarstvu velja ta
trditev tembolj, ker je treba vpogledati v čebelno
življenje, v najglobljeje vnanjost čebelnega ljudstva
in ne zadostuje ugotoviti, če ljudstvo nosi ali ne.
Najmanj umestno pa je misliti, da se bo od čebel
žel samo dobiček.

Konec prih.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 5.000.000.

Rezervni sklad K 500.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

☞ Kolodvorska cesta št. 27. ☞

Zamenjava in eskomptuje iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menio. :: Borzna naročila.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po doemnem kurzu.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—56

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katar v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezn v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. 8 12—4

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine**, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edno slovensko kislavo.

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo.

Slovinci, ne zablite družbe
SV. CIRILA IN METODA

Varstvena znamka: „SIDRO“.

Sinemet Capsici comp.

namestek za 41

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot **izvratno, bolečine tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju** i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1.40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvorne steklenice in skatlje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvorni izdelek.

Dr. Richterja le karna pri „zlatem leu“

v Pragi

Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba 52—7

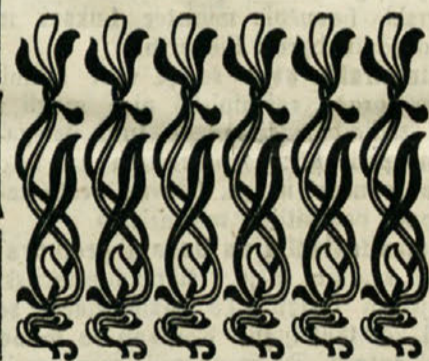
Peter Wernig

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Vina

štajerska, dolenska, goriška, vipavska, istrijanska, dalmatinska, jamčeno pristna

ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-44

Agro-Merkur

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji denarni zavod za nalaganje denarja na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvigljene obresti **pripisuje dvakrat na leto** h kapitalu in sicer 30. rožnika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje Mestna hranilnica sama, tako, da dobi vsak vložnik 4 K 25 vin, od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto.

Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjsko v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev potrjenih pravil **mesto Radovljica** z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, ki znaša sedaj čez 200.000 K.

Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge izmed vseh drugih denarnih zavodov na Gorenjskem. Zato nalagajo c. kr. okrajna sodišča in drugi c. kr. uradi vse vloge nedoletnih otrok in druge devarje le pri tej mestni hranilnici.

Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama.

Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštne položnice, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

9 26—4

dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane torej še vedno 300 K dolžan. **Dolžnik Mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 vin. manj.**

Nadalje dovoljuje posojila tudi na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev.

Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod na Gorenjskem.

Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajnega sodišča, kjer se uraduje **vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne** razen ob nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.